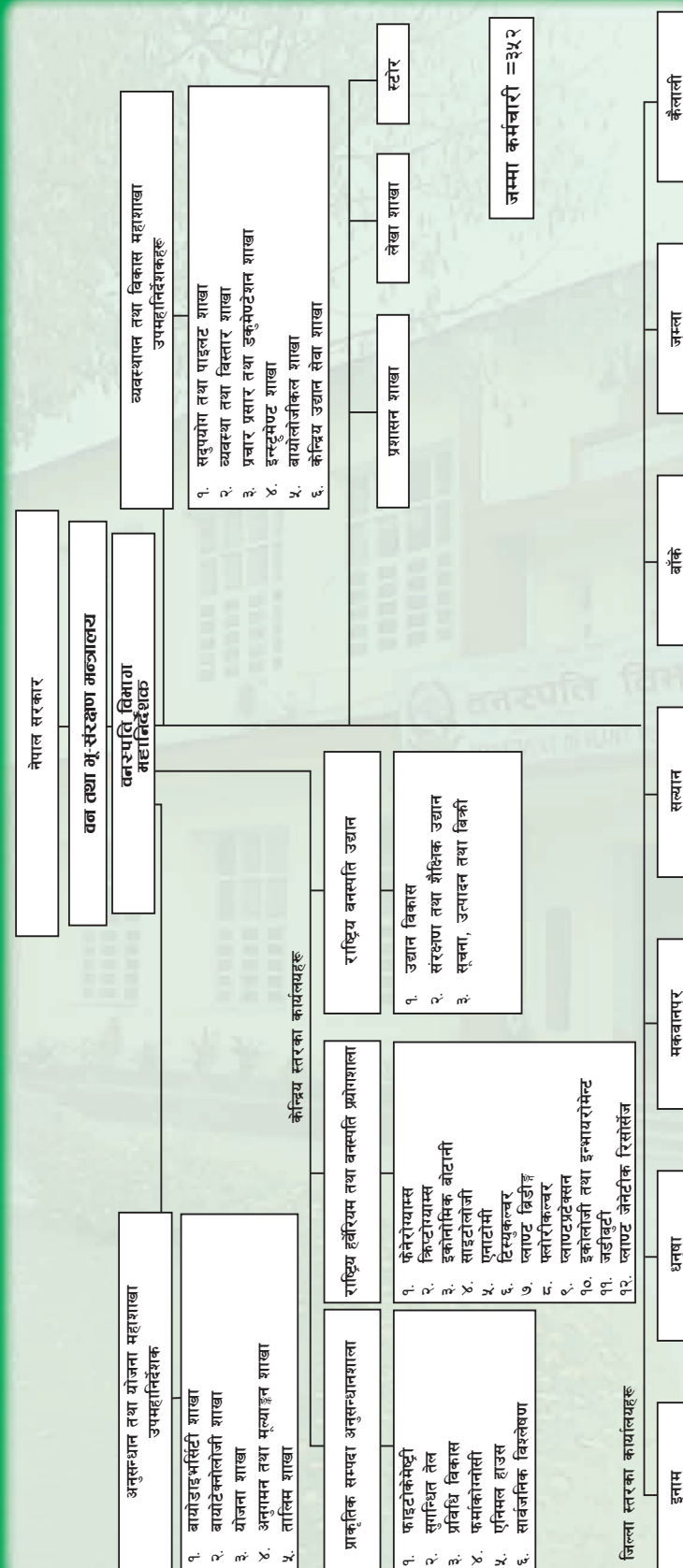

22	गोदावरी फूलको खेती, 1995		6.00
23*	Flora of Nepal, Proceedings of the Dept. of Plant Resources No 1.		
24*	Flora of Nepal, Management Document of the Dept. of Plant Resources No 1.		
25	Flora of Nepal - Annonaceae, Volume 2 Part 20	1.00	28.00
26	Flora of Nepal - Apocynaceae, Volume 5 Part 18	1.00	24.00
27	Flora of Nepal Cornaceae, Volume 5 Part 4	1.00	18.00
28	Flora of Nepal - Fagaceae, Volume 1 Part 20	1.00	16.00
29	Flora of Nepal - Thymelaeaceae, Volume 4 Part 54.	1.00	21.00
30	Fungi of Nepal Part - 2 Mastigomycotina, Zygomycotina & Ascomycotina. Bull. Dept. Pl. Res. 16.	5.50	120.00
31	Flora of Nepal - Malvaceae Volume 4, Part 32 (Pub. 2000)		40.35
32	Flora of Nepal - Meleostomataceae Volume 4 Part 6 (Pub. 2000)		32.50
33	Flora of Nepal - Bombacaceae Volume 4 Part 33 (Pub. 2000)		12.50
34	Flora of Nepal - Stachyuraceae Volume 4 Part 47 (Pub.2000)		12.50
35	Enumeration of Vascular plants of West Nepal in Bull. Dept. Med. Pl.No.12	5.00	100.00
36	Fungi of Nepal Part III Deuteromycotina (Pub. 2001)		
37	Flora of Nepal- Oxalidaceae Volume 4 Part 1 (Pub.2001)		21.00
38	Flora of Nepal- Aceraceae Volume 4 Part 23(Pub.2001)		35.00
39	Flora of Nepal- Sabiaceae Volume 4 Part 26 (Pub.2001)		21.00
40	Flowering plants of Nepal (Phanerogams) (Pub. 2001)		585
41	Index seminum		
42	Flora of Nepal- Alangiaceae		
43	Flora of Nepal- Dipterocarpaceae		
44	Flora of Nepal- Hippocastanaceae		
45	Flora of Nepal- Sapindaceae		
46	Flora of Nepal- Staphyleaceae		
47	Flora of Nepal- Linaceae		
48	Flora of Nepal- Caesalpiniaceae		
49	Flora of Nepal – Capparaceae		
50	Flora of Nepal- Caprifoliaceae		
51	Flora of Nepal- Hypericaceae		
52	Flora of Nepal- Symplocaceae		
53	Flora of Nepal- Ulmaceae		
54	Fungi of Lalitpur, Bull. of DPR No.20 (2003)		
55	Flora of Royal Botanical Garden (Phanerogams) Bull. of DPR No.21 (2003)		
56	जडिवुटी संकलन, संरक्षण, सर्म्बद्धन विधि, जडिवुटी परिचयमाला १, २ र ३ (Reprint)		
57	जडिवुटी संकलन, संरक्षण, सर्म्बद्धन विधि, जडिवुटी परिचयमाला ४		
58	जडिवुटी संकलन, संरक्षण, सर्म्बद्धन विधि, जडिवुटी परिचयमाला ५		
59	Plant Resources (Occasional Publication) 2003 Bull. Dept. Pl. Rs. No. 22		
60	Wood Anatomy of the Family Fagaceae Bull. Dept. Pl. Rs. No. 23		
61	Research on Plant Tissue Culture Bull. Dept. Pl. Rs. No. 24		
62	Plant Resources (Occasional Publication) 2004 Bull. Dept. Pl. Rs. No. 25		
63	Plant Resources (Occasional Publication) 2005 Bull. Dept. Pl. Rs. No. 26		
64	Medicinal Plants of Nepal (Revised)		
65	Flora of Nepal Fascicle (Morinaceae)	271/-	
66	Flora of Nepal Fascicle (Passifloraceae, Setariaceae, Toricelliaceae)		
67	Endemic Flowering Plants of Nepal Part I		
68	Endemic Flowering Plants of Nepal Part II		
69	Plant Resources (Scientific Publication) 2006 Bull. Dept. Pl. Res. No. 28		
70	Plant Resources (Scientific Publication) 2007 Bull. Dept. Pl. Res. No. 29		
71	Plant Resources (Scientific Publication) 2008 Bull. Dept. Pl. Res. No. 30		
72	Plant Resources (Scientific Publication) 2009 Bull. Dept. Pl. Res. No. 31		
73	नेपालको आर्थिक विकासका लागि प्राथमिकता प्राप्त जडीवुटीहरू		
74	Plant Resources (Scientific Publication) 2010 Bull. Dept. Pl. Res. No. 32		
75	Plant Resources (Scientific Publication) 2011 Bull. Dept. Pl. Res. No. 33		
76	Quality Standard, Good Agricultural and Collection Practices <i>Zanthoxylum armatum</i> DC 2011		
77	Quality Standard, Good Agricultural and Collection Practices <i>Valeriana jatamansii</i> Jones 2012		
78	Quality Standard, Good Agricultural and Collection Practices <i>Swertia chirayita</i>		
79	Catalogue of Nepalese Flowering Plants Vol.I		
80	Catalogue of Nepalese Flowering Plants Vol.II		
81	Catalogue of Nepalese Flowering Plants Vol.III		
82	Plants of Nepal: Fact Sheet 2012		
83	Endemic Plants of Nepal Part III		
84	Plant Resources (Scientific Publication) 2012 Bull. Dept. Pl. Res. No. 34		
85	Plant Resources (Scientific Publication) 2013 Bull. Dept. Pl. Res. No. 35		
86	Quality Standard, Good Agricultural and Collection Practices of <i>Rauvolfia serpentina</i> (L.) Benth. Ex kurz. 2013		
87	Plant Resources (Scientific Publication) 2014 Bull. Dept. Pl. Res. No. 36		

* Out of Print

वनस्पति विभाग

Rhododendron thomsonii Hook. f.

नेपाल सरकार
वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय
वनस्पति विभाग

थापाथली, काठमाडौं.

२०७१

पो.ब.नं. २२७०, काठमाडौं, नेपाल

फोन: ४२५११६०, ४२५११५९, ४२६९९६६, ४२६९९६७

फ्याक्स: ९७७-१-२५११४१

Website: www.dpr.gov.np

Email: info@dpr.gov.np, department_plantresources@yahoo.com

वनस्पति विभाग

नेपालको वनस्पतिक सम्पदा र जडीबुटीहरूको अध्ययन, अनुसन्धान एवं सदुपयोग गर्ने मूल उद्देश्य लिई वि.सं. २०१६ सालमा वनस्पति विभागको स्थापना भएको हो। यस विभागले हालका दशकहरूमा वनस्पतिक विविधताको क्षेत्रमा विकसित भएका अनुसन्धान र प्रविधि विकासका अनेकौं चरणहरू पार गर्दै आफ्ना क्रियाकलापहरूलाई विस्तारित गर्दै आइरहेको छ। मुख्यतया वनस्पति, रसायन तथा औषधीविज्ञहरूलाई समावेश गरी स्थापना कालदेखि नै बहुविधतात्मक कार्य प्रकृति रहेँदै आएको यस विभागका हालैका गतिविधिहरू निम्न बमोजिम छन् :

- वनस्पति स्रोतको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने।
 - वनस्पतिका संकलित नमूनाहरूलाई राष्ट्रिय हर्बेरियममा संरक्षण गरी राख्ने।
 - देशका विभिन्न भागमा रहेको वनस्पति उद्यानहरूमा स्थानान्तरित (Ex-situ) एवं स्थलगत (In-situ) संरक्षण गर्ने।
 - जडीबुटी, सुगन्धित तेल तथा आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण विरुवाहरूको सदुपयोगका लागि जैविक तथा रसायनिक अनुसन्धान कार्य गर्ने।
 - जैविक प्रविधिको अनुसन्धानद्वारा महत्वपूर्ण विरुवाहरूमा उन्नत जातको विकास तथा विस्तार गर्ने।
 - कृषकहरूलाई व्यापारिक महत्वका विरुवाहरूमा खेती प्रविधि सम्बन्धी सेवा प्रदान गर्न कृषि प्रविधिको विकास गर्ने।
 - वनस्पति स्रोत संरक्षण, व्यवस्थापन तथा उद्यान सेवाको लागि विभिन्न तालिमहरूको संचालन गर्ने।
 - नेपालको वनस्पति स्रोतका विविध पक्षमा प्रकाशनका माध्यमद्वारा सूचनाको प्रवाह गर्ने।
 - आर्थिक महत्वका विरुवाहरू वायोप्रोस्पेक्टिङ (Bio-Prospecting) गर्ने।
 - वनस्पति रसायन सम्बन्धी गुणस्तर निर्धारण तथा प्रमाणीकरण सेवा प्रदान गर्ने।
- यस विभाग अन्तर्गत दुई महाशाखाहरू, तीनवटा केन्द्रीयस्तरका कार्यालयहरू र ७ वटा जिल्ला वनस्पति कार्यालयहरू रहेका छन्।

१. अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा

वनस्पति स्रोतको अनुसन्धान तथा योजना तर्जुमाका लागि यो महाशाखाले आवश्यक कार्य गरी कार्यान्वयनमा सघाउ पुऱ्याउँदछ। यो महाशाखा अन्तर्गत ५ वटा शाखाहरू: जैविक विविधता, जैविक प्रविधि, योजना अनुगमन तथा मूल्यांकन तथा तालिम शाखाहरू रहेका छन्।

२. व्यवस्थापन तथा विकास महाशाखा

विकसित प्रविधिको माध्यमद्वारा दिगो उपयोगको लागि अनुसन्धानका कार्यहरू गर्दै स्रोतको उत्पादनमुखी प्रविधिको विकास गरी जनताको आर्थिकस्तरको अभिवृद्धि गर्ने कार्यमा सघाउ पुऱ्याउनु यस महाशाखाको जिम्मेवारी रहेको छ। यस अन्तर्गत ६ वटा शाखाहरू: सदुपयोग तथा पाइलट, व्यवस्थापन तथा विस्तार, प्रचार प्रसार तथा डकुमेन्टेशन, इन्स्ट्रुमेन्ट, वायोलोजीकल, केन्द्रीय उद्यान सेवा शाखाहरू रहेका छन्।

विभाग अन्तर्गत हाल संचालित आयोजना/कार्यक्रमहरू

- वनस्पति अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्यक्रम
- वनस्पति संरक्षण तथा उद्यान विकास कार्यक्रम
- जडीबुटी विकास कार्यक्रम
- वनस्पति सदुपयोग तथा बजारीकरण कार्यक्रम
- राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम

वनस्पति विभागमा केन्द्रीय स्तरका कार्यालयहरू पनि रहेका छन्।

प्राकृतिक सम्पदा अनुसन्धानशाला

यस प्रयोगशालाबाट उद्योगी एवं व्यापारीहरूलाई वनस्पति स्रोतमा आधारित औद्योगिक उत्पादनको प्रमाणीकरण गरिन्छ, वनस्पति रसायन विधामा केन्द्रीत रहेर यसका गतिविधिहरू संचालित छन्।

Spathoglottis ixiodis

यस अन्तर्गत ६ वटा शाखाहरू: फाइटोकेमेष्ट्री, सुगन्धित तेल, प्रविधि विकास, फर्माकोगोसी, सार्वजनिक विश्लेषण तथा एनिमल हाउस शाखा रहेको छन्।

प्राकृतिक सम्पदा अनुसन्धानशाला

थापाथली, काठमाडौं, पो.ब.नं. २२७०
फोन: ९७७-०१-४२६८२४७, ४२६६८५६
इमेल: npri@dpr.gov.np

राष्ट्रिय हर्बेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला

राष्ट्रिय हर्बेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला गोदावरी, ललितपुरमा रहेको छ। काठमाडौंदेखि १६ कि.मी.को दुरीमा रहेको गोदावरी क्षेत्र यस उपत्यकाको दक्षिण पूर्वी भागमा अवस्थित छ। यस कार्यालयको मुख्य उद्देश्य नेपाल भित्रका वनस्पति सम्पदाको अन्वेषण, अध्ययन,

Anemone polyanthes-herbrum

सुधार (प्लान्ट ब्रिडिङ) वनस्पति आनुवंशिक स्रोत (प्लान्ट जेनेटिक रिसोर्स), पुष्प खेती विकास अध्ययन, इकालोजी तथा इन्भारोमेन्ट र जडीबुटी।

राष्ट्रिय हर्बेरियम तथा वनस्पति प्रयोगशाला

गोदावरी, ललितपुर, पो.ब.नं. ३७०८, फोन: ५५६०९७७, ५५६०५४७
फ्याक्स: ५५६०५४९, इमेल: nhpl@dpr.gov.np

राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान

यस वनस्पति उद्यानको स्थापना २८ अक्टोबर १९६२ (कार्तिक १२, २०१८ का दिन भएको थियो। वनस्पति विज्ञानको क्षेत्रलाई विस्तार गर्दै देशमा पाइने समृद्ध वनस्पति स्रोतको प्रतिनिधित्व गराउने उद्देश्यका साथ यस उद्यानको स्थापना भएको हो। यस उद्यानका क्रियाकलापहरूमा वनस्पति स्रोतको अध्ययन, अनुसन्धान तथा शैक्षिक गतिविधिहरूको संचालन एवं सेवा प्रदान गर्दछ। यस अन्तर्गत निम्न शाखाहरू रहेका छन्। फूलचोकौं डाँडाको काखमा अवस्थित यो उद्यान ८२ हेक्टर क्षेत्रफल ओगटेको छ। हाल यहाँ विभिन्न ५५० प्रजातिका वनस्पतिहरू संरक्षित छन्। हाल नेपालमा १०७ जाति अन्तर्गत ४५० प्रजातिका अर्किडहरू रहेको पुष्टि भएको छ। यस उद्यानमा २६ प्रजातिका औषधीय अर्किड ४२ प्रजातिका अर्किडहरू संरक्षित रहेका छन्।

अनुसन्धान तथा संकलन गर्ने र त्यसको नतिजालाई वैज्ञानिक समुदाय एवं जनसमक्ष पुऱ्याउनु रहेको छ। यस कार्यालयले विरुवा पहिचान सम्बन्धी सेवा प्रदान गर्दछ। यस अन्तर्गत निम्न शाखाहरू रहेका छन्।

सपुष्पक (फेनेरोग्याम्स), अपुष्पक (क्रिप्टोग्याम्स) अर्थात्पयोगी वनस्पति (इकोनोमिक बोटानी), साइटोलोजी, आन्तरिक संरचना, तन्तु प्रजनन (टिष्यु कल्चर), वानस्पतिक नश्ल

राष्ट्रिय वनस्पति उद्यान

गोदावरी, ललितपुर, पो.ब.नं. ३७०८
फोन: ९७७-०१-५५६०७७९, ५५६०५४६, फ्याक्स: ९७७-०१-५५६०७७९
इमेल: nbg@dpr.gov.np, nbg@gmail.com

उद्यान शाखा, शैक्षिक उद्यान तथा वनस्पति सूचना केन्द्र।

जिल्लास्थित कार्यालयहरू

वनस्पति स्रोतको विकासका लागि वर्तमान अवस्थामा निम्नानुसार ७ वटा जिल्ला कार्यालयहरू स्थापना गरिएको छन्।

- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, इलाम (पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०२७-५२०५६४
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, धनुषा (मध्याञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०४१-५३०९६८, ०४१-५२२००१ (फ्याक्स)
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, मकवानपुर (मध्याञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०५७-५२०८२९, ५२३००५
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, बाँके (मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०८१-५२३२३२
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, सल्यान (मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०८८-५२९१०७, ६९२८६५
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, जुम्ला (मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०८७-६९०००९, ०८७-५२००१५ (फ्याक्स)
- जिल्ला वनस्पति कार्यालय, कैलाली (सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र), फोन: ०९१-५२४८८८, ०९१-५२२९२० (फ्याक्स)

जिल्ला वनस्पति कार्यालयहरू अन्तर्गत रहेका वनस्पति उद्यानहरू

नेपालको पारिस्थितिक प्रदेशहरूलाई प्रतिनिधित्व गराउँदै विभिन्न क्षेत्रमा वनस्पति उद्यानको स्थापना गरिएको छ। यी उद्यानहरूमा मुख्य रूपमा स्थानान्तरित संरक्षण र स्थानीय रूपमा रहेका वनस्पतिको संरक्षण गरिएको छ। यसभित्र प्राकृतिक रूपमा विद्यमान भू-वनोटको संरक्षणको साथै विभिन्न शैक्षिक क्रियाकलापहरू पनि संचालित गरिएको छन्।

- माइपोखरी वनस्पति उद्यान, इलाम, २०० मि. (१९९२)
- धनुषा वनस्पति उद्यान, धनुषाधाम, धनुषा (१९९८)
- वृन्दावन वनस्पति उद्यान, हेटौँडा, मकवानपुर ५०० मि. (१८६२)
- दामन वनस्पति उद्यान, (पर्वतीय वनस्पति उद्यान), दामन, मकवानपुर, २१४० मि. (१९६२)
- टिष्टुङ वनस्पति उद्यान, टिष्टुङ, मकवानपुर, १७०० मि. (१९६२)
- ढक्रेरी वनस्पति उद्यान, बाँके, १३० मि. (१९८०)
- मूलपानी वनस्पति उद्यान, कपुरकोट, सल्यान, २००० मि. (१९८०)
- धिताचौर वनस्पति उद्यान, जुम्ला, २५०० मि. (१९८०)
- गोदावरी वनस्पति उद्यान, गोदावरी, कैलाली (१९९८)
- देवरीया वनस्पति उद्यान, धनगढी, कैलाली १०० मि. (१९९८)
- विश्व शान्ति जैविक विविधता वनस्पति उद्यान, रानीवन, पोखरा। नेपाल सरकार (सचिवस्तर) को मिति २०७०/८/१८ को निर्णयानुसार स्थापित।

Paris polyphylla

वनस्पति विभागका

प्रकाशन तथा मूल्य सूची

S.N.	Name of Publication	US\$	NRs
1	Keys to the Dicot Genera in Nepal Part I (Polypetalae).	2.00	65.00
2	Keys to the Dicot Genera in Nepal Part II (Gempetalae and Monochlamydeae)	2.00	55.00
3	Keys to the Pteridophytes, Gymnosperms and Monocotyledonous genera of Nepal.	5.00	13.00
4*	Notes on Flora of Rajnikunj (Gokarna Forest), in Bull. Dept. Med. Pl. No.1.		
5	Flora of Pulchoki and Godawari, in Bull. Dept. Med. Pl.No.2.	3.00	50.00
6	Wild edible plants of Nepal, in Bull. Dept. Med. Pl. No 9	2.00	80.00
7	Medicinal Plants of Nepal, in Bull. Dept. Med. Pl.No.3.	8.00	170.00
8*	Flora of Nagarjun, in Bull. Dept. Med. Pl. No.4.		
9	Supplement to the Flora of Pulchoki and Godawari. in Bull. Dept. Med. Pl. No 5	1.00	5.00
10	Flora of Langtang and cross Section Vegetation Survey (Central Zone), in Bull. Dept. 10. Med. Pl. No.6.	10.00	215.00
11	Catalogue of Nepalese Vascular Plants, in Bull. Dept. Med. Pl. No 7	5.00	35.00
12	नेपाली खाद्य कन्दमूलहरू, वनस्पति विभाग, बुलेटिन नं. ८		50.00
13	Medicinal Plants of Nepal, Supplement Volume in Bull. Dept. Med. Pl. No.10.	4.00	80.00
14	Flora of Kathmandu Valley, in Bull Dept. Med. Pl. No 11	100	1450
15	Royal Botanical Garden, Godawari.	1.00	10.00
16	Flora of Nepal - Theaceae, Volume 4 Part 39	1.00	40.00
17	Flora of Nepal - Myrsinaceae, Volume 5 Part 7	1.00	40.00
18	Flora of Nepal - Magnoliaceae, Volume 2 Part 17	1.00	40.00
19	Fungi of Nepal. Part I, Historical Review and Myxomycotina, in Bull. Dept. Med. Pl. No. 13		
20	Medicinal Plants of Nepal for Ayurvedic drugs, 1995	20.00	800.00
21	Abstracts Tissue Culture, in bull. Dept. Pl. Res. No 14.	3.00	90.00